

Rådhuset

Det første rådhus, vi kender noget til, det gildehus, som blev skænket til byen 1546, lå ”sønden op til kirkegården”. På Resens prospekt over Thisted ca. 1670 ligger rådhuset på Store Torv, syd for opgangen til kirkegården, og ved rådhuset lå tingpladsen. Dengang blev bytinget holdt under åben himmel efter ældgammel skik. Kun når vejret blev så slemt, at man ikke kunne holde ting i det fri, flyttede man ind, på landt i den nærmeste gård, i byen på rådhuset, som det skete 26. april 1634, da man måtte søge inden døre ”for guds vejrlig”. i rådhusets kælder blev tyve sat ind, men ellers var rådhuset nærmest kun bestemt til rådets møder, og det har sikkert ikke været ret stort.

Snart efter, at Resen havde fået det med på sit billede, blev det revet ned. Da to kvinder 1699 skulle fængsels, måtte man leje to kældere til dem, ”som ingen fængsel var her i byen, siden rådhuset blev nedbrudt, og 1692 måtte en arrestant tages i forvaring af byens tjener, ”da byens kælder var øde”. Der skete nu det, at Hillerslev og Hundborg herreders ting blev flyttet til Thisted. Det havde været holdt på Møgelhøj i Bavn, siden de to herreder blev lagt sammen i 1680-erne, men da byfogden i Thisted også blev herredsfoged, foreslog han, at tinget blev holdt i byen. Det tillod kongen ved et reskript 1717, og da fik man også tilladelse til at bygge et nyt rådhus, hvis de store ejendomsbesiddere ville give 3 mark pr. td. Hartkorn, hvad de havde lovet, og hvis byen også ville give et passende tilskud.

Der blev dog ikke bygget noget nyt rådhus. Man købte i stedet for et ralingshus i Østergade (hvor nu Østergade 19 ligger) af amtsforvalter Caspersgård, der så fik den gamle grund ved torvet. Den lå belejligt for ham, da han boede i den store gård syd for torvet (på Resens sal. Peder Madsens gård). I tiden derefter kaldes Østergade derfor af og til Tinggaden.

Af en eller anden grund blev man snart utilfreds med dette tinghus, og 1746 købte byfoged Peter Lybecker et kram- og pakbodhus (butik og lagerbygning) på Store Torv af købmand Niels Sørensen Legind, der boede, hvor Hotel Royal ligger nu. Det skete ”i den hensigt, at huset skulle bruges som ting- arresthus”. ”Det øde og gamle tinghus med sin forfaldne bygning” i Østergade blev solgt ved auktion 1748.

Om der blev bygget et nyt tinghus på torvet, eller man har kunnet bruge kram- og pakbodhuset, der måske var nyt og godt, ved vi ikke, men her var rådhusets plads i hvert fald i godt 50 år. Omkring 1800 var det blevet så forfaldent, at det ikke kunne betale sig at reparere det, og kongen tillod da 1802, at det blev revet ned og et nyt rådhus opført. Det skete 1803, og det blev rykket noget tilbage i forhold til det gamle, så kirkegårdsdiget og den østlige kirkegårdsport måtte flyttes et stykke mod vest.

Det nye rådhus lå omtrent midt på det nuværende Store Torv ud for Rådhusstræde, som har navn efter det. Det forrige må da have ligget længere mod øst, så der her ikke været ret meget torveplads. Det nye rådhus kostede 3600 rdl., men man fik 270 rdl. For materialerne fra det gamle, så helt til rotterne har det vel ikke været. Det nye var i hvert fald ikke meget bedre. Der måtte store reparationer til på rådhuset og på arrestlokalerne, der var så dårligt bygget, at mestertyven Søren Bjørndal slap ud ved at skære hul i loftet. Lænkerne slog han i stykker! Han blev fanget, men snart efter brød han ud igen og forsvandt sporløst.

1843 solgte kirken et stykke af kirkegården, der lå op mod rådhuset, for 50 rdl., og 1853 blev et større stykke af kirkegårdens østlige del solgt til udvidelse af rådhuset og til gymnastikplads. I stedet for at udvide det gamle rådhus byggede man imidlertid samme år et nyt, det der står endnu og altså har stået i 120 år, længere end noget af det forgængere.

Med tiden blev det for lille til at rumme kommunens administration, og man begyndte at se sig om efter en ejendom, der var egnet til formålet. Da tilbød grosserer N.L. Spangberg at skænke byen en administrationsbygning, og den blev opført 1917 på Nytorv.

Kilde: Historisk Årbog, 1974, side 38.